

Ime in priimek: _____ Datum: _____

Razred: _____ Dosežene točke: _____ /33 Ocena: _____

PISNA RAZČLEMB A UMETNOSTNIH BESEDIL
Preverjanje znanja, 8. razred**I. Pozorno preberi BESEDILO 2 in reši naloge.****1. a) V katero književno zvrst spada besedilo 2?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A V poezijo.

B V prozo.

C V dramatiko.

b) V delu besedila je primera ali komparacija. Izpiši jo.

	2
--	---

2. O čem govori besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A O Ponkrčevem kmetovanju.

C O Ponkrčevem odnosu do obiskovalcev.

B O božiču.

Č O odnosu med hlapcem in gospodarjem.

	1
--	---

3. a) Od kod je avtor črpal snov za svoje delo? Podčrtaj pravilni odgovor.

A Iz resničnega življenja.

B Iz zgodovine.

C Iz literature.

b) Dopolni poved. Pripovedovalec pripoveduje v _____ osebi.

	2
--	---

4. a) Določi kraj dogajanja. Izpiši besedno zvezo.

b) Določi književni čas. Izpiši besedno zvezo.

	2
--	---

5. Naštej glavne in stranske književne osebe. Napiši jih na ustrezno mesto.

Glavna oseba: _____

Stranske osebe: _____

	2
--	---

6. a) Zakaj je šel gospodar pogledat, kdo je skrivnostni obiskovalec? Odgovori v eni povedi.

b) Iz česa najbolje spoznaš Ponkrčev značaj? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Na podlagi avtorjevega komentarja. C Na podlagi dialoga.

B Na podlagi Ponkrčevega ravnanja. Č Na podlagi dogajanja.

	2
--	---

7. Dogajalne enote razvrsti po vrstnem redu. Na črtice napiši ustrezne številke od 1 do 4.

___ Gospodar je šel pogledat, kdo je prišlek.

___ Ponkrec pridno kmetuje.

___ Ponkrec dovoli, da tujec prenoči v hlevu.

___ Pri večerji hlapec pove gospodarju o obiskovalcu.

	2
--	---

8. Kako se imenujejo slogovni postopki? Na vsako črtico napiši črko pravilnega poimenovanja.

___ Za starim očetom, ki je prvi prišel s tega sveta, gospodinjala je stara mati ...

___ »Kdo pa je?« vpraša gospo. »Če, kakšen capin mora biti; raztrgan ...«

___ Bil je priden in varčen mož.

A opis

C pripovedovanje/poročanje o dogajanju

B označitev osebe

Č dvogovor

	3
--	---

II. Pozorno preberi BESEDILO 1 in reši naloge.

9. Katera kitica govori o tem, da čas obstaja v človeku in izgine z njim. Dopolni poved.

O tem govori _____ kitica.

	1
--	---

10. Besedilo je lirsko. Kaj je značilno za tovrstna besedila? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A dialoško prikazovanje oseb in nasprotij med njimi

B izražanje misli, čustev in razpoloženj

C pripovedovanje o ljudeh in dogodkih

Č posmehovanje komu ali čemu

	1
--	---

11. V pesmi so poosebitve in okrasni pridevki. Za vsako pesniško sredstvo izpiši en primer.

Poosebitev: _____

Okrasni pridevek: _____

	2
--	---

12. Pesem je rimana.

a) Napiši zaporedje rim v prvi kitici. _____

b) Kako imenujemo takšno rimo? _____

	2
--	---

13. Vsaka kitica ima štiri verze. Dopolni poved.

Takšna kitica se imenuje _____.

	1
--	---

III.

14. Prepoznavaj značilnosti romana (R), povesti (P) ter slike (S). Na črto napiši R, P ali S.

- ___ Obsega veliko časovno obdobje in širok prostor.
- ___ Je kratka pripoved o eni osebi (portret).
- ___ Konec je hiter, navadno srečen, predvidljiv.
- ___ Je manj nastopajočih, a več središčnih oseb.
- ___ Dogajanje je zapleteno in razčlenjeno.
- ___ Pripovedovanje je preprosto.
- ___ Avtor o stvareh poroča, jih ne olepšuje.
- ___ Prikazuje medčloveške odnose, družbene razmere ...
- ___ Je dolga prozna pripoved v poglavjih.

	3
--	---

15. Prepoznavaj značilnosti balade (B), romance (R), epa (E) ter soneta (S). Na črto napiši B, R, E ali S.

- ___ Konec je tragičen, nesrečen.
- ___ Ima dve kvartini in dve tercini.
- ___ Opeva boje in ljubezen plemstva.
- ___ Je najdaljša pesnitev.
- ___ Malo oseb, nenavadni dogodki.
- ___ Daljše kitice s štiristopičnim trohejem.

	2
--	---

16. V razpredelnico vpiši manjkajoče podatke.

AVTOR	NASLOV BESEDILA	VRSTA KNJIŽ. BESEDILA	KNJIŽ. OBDOBJE
	Povodni mož		
		zgodovinski roman	
Anton Tomaž Linhart			

	3
--	---

17. Katere od navedenih trditev so pravilne? Obkroži črko pred njimi.

- A Niko Grafenauer je sodobni pesnik.
- B Ivan Tavčar se je rodil v Ljubljani.
- C France Prešeren je 1847. leta izdal pesniško zbirko Poezije.
- Č Niko Grafenauer je napisal zbirko pesmi Skrivnosti.
- D Ivan Tavčar je predstavnik romantike.
- E France Prešeren je napisal Sonetni venec.

	2
--	---

1. a) B b) Ta je sedaj kmetoval tukaj, kakor so kmetovali drugi pred njim.
2. C.
3. a) A b) tretji
4. a) Na Tolstovršnikovem domu b) okoli božiča
5. Glavna oseba: gospodar Ponkrec. Stranske osebe: hlapec, obiskovalec, žena.
6. a) Gospodar je šel pogledat, ker se je bal, b) B.
da je prišlek mogoče res capin in bi lahko ukradel kravo.
7. 4, 1, 3, 2.
8. C, Č, B.
9. Peta.
10. B.
11. Poosebitev: Čas se dotika vsega okrog nas. Okrasni pridevek: svetel.
12. a) a b a b b) prestopna.
13. Kvartina ali štirivrstičnica.
14. R, S, P, P, R, P, S, R/S, R.
15. B, S, R, E, B, R.

16.

AVTOR	NASLOV BESEDILA	VRSTA KNJIŽ. BESEDILA	KNJIŽ. OBDOBJE
France Prešeren	Povodni mož	balada	romantika
Ivan Tavčar	Visoška kronika	zgodovinski roman	realizem
Anton Tomaž Linhart	Županova Micka	komedija	razsvetljenje

17. A, C, Č, E.

Niko Grafenauer: ČAS

Čas se neviden odeva
v noč in dan.
Tako pred nami mineva
zdaj svetel in zdaj teman.

Kadar se času mudi,
ne gleda nase,
a spet in spet v uro upira oči,
če dolgčas pase.

Čas se dotika vsega
okrog nas.
A z leti najraje rezlja
gube v obraz.

Zob časa neustavljivo
gloda in ruši
vse živo
zunaj in v duši.

Časa samega zase sploh ni.
V vsakem od nas je.
In z nami vred se nekoč potopi
v gluho brezčasje.

Janko Kersnik: **PONKRČEV OČE**

Minilo je trideset let.

Na Tolstovršnikovem domu gospodaril je Ponkrec.

Za starim očetom, ki je prvi šel s tega sveta, gospodinjala je stara mati, a ta je pred nekoliko leti izročila vse vnuku. Umrla pa je leto pozneje, ko se je oženil Ponkrec.

Ta je sedaj kmetoval tukaj, kakor so kmetovali drugi pred njim. Ves teden je bilo dela in truda dovolj, ob nedeljah pa si je časi rad privoščil kozarec vina, če je bilo toliko okroglega pri hiši, da se oni krajcarji niso poznali. Bil je priden in varčen mož.

Posestvo njegovo stalo je bolj na samoti, tako da je malokdaj oglasil se kakšen popoten človek tu; a če je kdo prišel, Ponkrec nikogar ni podil od hiše; še jesti mu je dal in prenočil ga pod kozolcem, pozimi pa v hlevu. In vse to za dobro besedo.

Bilo je okoli božiča in mraz, da je škripal sneg pod nogo.

Pri Tolstovršnikovih so večerjali, kar pride hlapec pravit gospodarju, da na koncu hleva sloni človek ob zidu, ki prosi prenočišča, ker je tako oslabel, da ne more dalje.

»Kdo pa je?« vpraša gospodar.

»Če, kakšen capin mora biti; razirgan je in skoro bos,« meni hlapec nejevoljno.

»Naj bo, v hlev na slamo mu pokaži!«

Čez nekoliko časa odloži Ponkrec svojo kratko pipo in reče ženi, ki je otroke spravljala spat: »Pogledal bom pa vendar, kakov je tam v hlevu; če je pravi, mi še kravo ukrade.«